

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	454 - 04 - 95
Дата	10 / 04 2014 г.

**ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н МИХАИЛ МИКОВ**

59
14
JMC

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл.79, ал.1 от ПОДНС внасяме следните предложения за изменение и допълнение на Общия законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение № 453-09-15 от 27 март 2014 г.,

1. Параграф 1 да се измени така:

§ 1. В чл. 1, ал. 1 се създава т. 4:

„ 4. валидиране на професионални знания, умения и компетентности.“

2. Параграф 3 да се измени така:

„§ 3. Член 4 се изменя така:

„Чл. 4. Системата на професионалното образование и обучение включва:

1. професионално ориентиране, професионално обучение и професионално образование;
2. валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

3. Параграф 4 да се измени така:

§ 4. В чл. 5 се създава ал. 4:

„(4) Валидирането на професионални знания, умения и компетентности осигурява признаване на придобити знания, умения и компетентности по професия или част от нея, получени чрез неформално обучение или самостоятелно учене, с цел достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация и улесняване на достъпа до пазара на труда.“

4. В § 5, т. 2 да отпадне.

5. Параграф 6 да се измени така:

§ 6. Създава се чл. 6а:

„Защитени професии

Чл. 6а. (1) Определени професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 могат да се утвърждават като защитени от държавата професии на областно ниво.

(2) Списъкът със защитените от държавата професии, както и критериите за

определянето им се приемат с акт на Министерския съвет;

(3) Списъкът по ал. 2 се актуализира ежегодно до края на месец октомври на съответната година.”

6. Параграф 8 да се измени така:

„§ 8. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „висши училища“ се добавя „университетски и многопрофилни болници“;
2. Създава се ал. 4:

„(4) Придобиване на професионална квалификация може да се осъществява и чрез валидиране на професионални знания, умения и компетентности.“

7. В § 9:

а) В ал. 5 думите „и министъра на икономиката и енергетиката“ се заменят с „министъра на икономиката и енергетиката, министъра на културата, министъра на младежта и спорта и министъра на земеделието и храните“.

б) 1 вариант на ал. 6 да отпадне.

в) 2 вариант на ал. 6 да стане текст на чл. 9а, ал. 6.

8. Параграф 10 да отпадне.

9. Параграф 11 да се измени така:

„§ 11. В чл. 11, т. 4 накрая се добавя „или за ученици със специални образователни потребности със завършен VIII клас, като продължителността се определя с конкретната документация“.

10. Параграф 12 да отпадне.

11. Параграф 13 да се измени така:

§ 13. Член 13 се изменя така:

„Чл. 13. (1) Програмите по чл. 10, ал. 3, т. 1, 2, 3 и 4 се конкретизират за всяка професия от списъка по чл. 6, ал. 1 с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

(2) Програмите по чл. 10, ал. 3, т. 5 и 6 се конкретизират с документацията за професионално обучение - учебни планове и учебни програми, които се разработват въз основа на държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

(3) Документацията по ал. 2 се разработва от обучаващата институция или от заявителя на професионалното обучение. При придобиване на степен на професионална квалификация документацията се разработва в съответствие с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии, .

(4) Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии определят:

1. изисквания към кандидатите;
2. описание на професията;
3. единици резултати от учене;
4. изисквания към материалната база;
5. изисквания към обучаващите.

(5) Във основа на държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии се разработват учебни планове и учебни програми.

(6) Документацията по ал. 5 може да се разработва като модулни учебни планове и модулни учебни програми.

(7) Учебните планове за обучение на ученици по програмите А, Б, В и Д и за обучение по програми Г се утвърждават от министъра на образованието и науката, а за училищата по изкуствата – от министъра на културата.

(8) Учебните планове за обучение на лица над 16 г. по програмите А, Б, Д, Е се разработват от обучаващата институция или от заявителя на професионалното обучение и се утвърждават от директора на обучаващата институция.

12. Параграф 14 да отпадне.

13. Да се създаде § 14а:

„§ 14а. В Глава втора, раздел трети се създава чл. 17а:

„Обучение чрез работа

Чл. 17а. (1) Обучението чрез работа е специфична форма на професионално обучение за придобиване на професионалната квалификация чрез:

1. практическо обучение в реална работна среда и
2. обучение в професионална гимназия, професионално училище, професионален колеж или център за професионално обучение

(2) Обучението чрез работа се организира въз основа на партньорство между професионална гимназия или център за професионално обучение и един или няколко работодатели.

(3) В професионалните гимназии и професионалните училища формата на обучение по ал. 1 се организира в XI и XII клас за ученици, които са навършили 16 години.

(4) Условието и редът за провеждане на обучение чрез работа за ученици се определят с наредба на министъра на образованието и науката, съгласувано с министъра на труда и социалната политика.”

14. Параграф 15 да отпадне.

15. Параграф 16 да отпадне.

16. Параграф 18 да отпадне.

17. Да се създаде § 19а:

„§ 19а. В чл. 29 след думата „практика“ се добавя „или като обучение чрез работа“.

18. Параграф 24 да се измени така:

§ 24. Член 40 се изменя така:

„Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Чл. 40. (1) Валидирането е процес на установяване и признаване на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене и съответствието им с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

(2) Право да извършват валидиране на професионални знания, умения и компетентности имат институциите по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2.

(3) Право на валидиране на професионални знания, умения и компетентности имат лица, които притежават образователно равнище:

1. за първа, втора и трета степен - необходимото образователно равнище по чл. 8 ал. 5 за съответната степен на професионална квалификация;

2. за четвърта степен – завършено средно образование;

3. за квалификация по част от професия – необходимото образователно равнище по чл. 8 ал. 4 за съответната професионална квалификация

(4) Установяването на придобити професионални знания, умения и компетентности се извършва чрез:

1. предварително съпоставяне на заявените от лицето професионални компетентности с резултатите от ученето, включени в съответното държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професия;

2. полагане на изпити по теория на професията и по практика на професията.

(5) След предварителното съпоставяне по ал. 4, т. 1 лицето може да бъде насочено към допълнително обучение или да бъде допуснато до полагане на изпит по ал. 4, т. 2.

(6) За признаване на степен на професионална квалификация изпитите по ал. 4, т. 2 са държавни и се организират в съответствие с чл. 36, а за признаване на професионална квалификация по част от професия изпитите по ал. 4, т. 2 се организират в съответствие с чл. 37, ал. 2.

(7) На лицата, успешно положили изпитите по ал. 4, т. 2 се издава:

1. свидетелство за валидиране на професионална квалификация - когато са установени всички единици резултати от ученето, включени в държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия.

2. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия - когато са установени част от единиците резултати от учене, включени в държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия.

(8) Лицата, получили свидетелството по ал. 7, т. 1 ползват правата на лицата получили свидетелство за професионална квалификация по чл. 38, ал. 2, т. 2, а лицата, получили удостоверението по ал. 7, т. 2 ползват правата на лицата получили удостоверение за професионално обучение по чл. 38, ал. 3;

(9) Съдържанието на документите по ал.7 се определят с държавните образователни изисквания за документите за системата на народната просвета.

(10) Условието и редът за валидиране на професионални знания, умения и компетентности се определят с наредба на министъра на образованието и науката.”

(11) За разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, направени от институциите по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2 се заплащат суми в размер, определен от тези институции, които не могат да надвишават действителния размер на разходите.

(12) Сумите по ал. 6 не се събират, когато дейностите се финансират със средства от програми и проекти, финансирани със средства от европейските структурни фондове.“

19. Параграф 25 да отпадне.

20. Параграф 26 да се измени така:

„§ 26. В чл. 42 се правят следните допълнения:

1. Създава се нова т. 11:

„11. създава и поддържа регистър на документите по чл. 38 и чл. 40, издадени от центровете за професионално обучение;”

2. Създава се т. 14:

„14. методически подпомага центровете за професионално обучение, които извършват валидиране на професионални знания, умения и компетентности в системата на професионалното образование и обучение.“

21. Параграф 28 да отпадне.

22. Параграф 29 да се измени така:

§ 29. В чл. 49б се правят следните изменения:

1. В ал. 2, т. 2 се изменя така:

„2. удостоверение, издадено от съответния съд по регистрацията, удостоверяващо актуалното състояние на заявителя – за юридически лица, които не са търговци;

2. В ал. 10 думите „правилника за дейността на Националната агенция за професионално образование и обучение“ се заменят с „наредба на Министерски съвет“.

23. В § 31, в т. 2 да се направят следните изменения:

а) текстът преди т.13 да се измени така: „Създава се т. 13:“

б) точка 14 да отпадне.

24. Параграф 32 да се измени така:

„§ 32. В чл. 52 се създават т. 8, 9 и 10:

„8. изготвя предложения за включване на професии в Списъка със защитените от държавата професии.

9. осигурява условия за информирането и мотивирането на работодателите и гражданите за валидиране на професионални знания, умения и компетентности;

10. съгласува наредбата по чл. 9а, ал. 5 за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение;“

25. Параграф 36 да се измени така:

§36. В чл. 56 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става алинея 1, като в него се създават точки 6, 7 и 8:

„6. изготвят предложения за включване на професии в Списъка на защитените от държавата професии“;

7. осигуряват условия за реализиране на партньорство между работодателите и институциите, които провеждат обучение чрез работа;

8. участват в разработването на наредба за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение;

2. Създава се алинея 2:

„(2) Освен функциите по ал.1 браншовите и отрасловите организации на работодателите:

1. участват в разработването и актуализирането на учебните планове и на учебните програми за професионално образование и обучение;

2. участват в разработването на националните изпитни програми;

3. участват в осигуряването на учебната и производствена практика на учениците и предлагат промени в организацията им;

4. осигуряват условия за провеждане на обучението по чл. 17а, ал.1, т. 1 в

предприятията;

5. участват в обучение на учители, обучаващи и наставници;

6. информират членовете на своите организации относно възможностите и процедурите за валидиране на професионални знания, умения и компетентности;

7. предлагат на представителните организации на работодателите на национално ниво свои представители за експертните комисии на Националната агенция за професионално образование и обучение.”

26. Параграф 37 да отпадне.

27. Параграф 38 да се измени така:

§ 38. В чл. 57 се създават т. 4, 5 и 6:

„4. съдействат за подобряване на качеството на практическото обучение;

5. информират членовете на своите организации за възможностите за валидирането на професионални знания, умения и компетентности и съдействат за неговото провеждане.

6. участват в разработването на наредбата по чл. 9 а, ал. 5 за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение.“

28. В § 39:

а) 1 вариант на т. 5 да отпадне.

б) 2 вариант на т. 5 да стане текст на чл. 58, т. 5.

29. В Параграф 40, т. 2 да се измени така:

„2. Създават се ал. 8, 9 и 10:

„(8) За защитените от държавата професии се осигуряват допълнителни средства при условия и по ред, определен с акта на Министерския съвет по чл. 6а, ал.2.

(9) Обучението по чл. 17а се финансира, както следва:

а) практическото обучение по чл. 17а, ал.1, т. 1 със средства на работодателя;

б) обучението по чл. 17а, ал. 1, т. 2 със средства от държавния бюджет – за държавните и общинските институции.

(10) Обучението по чл. 17а може да се финансира и със средства от европейските структурни фондове.”

30. В § 41:

1. В т. 2:

а) 1 вариант на т. 5 да отпадне.

б) 2 вариант на т. 5 да стане текст на §1, т. 5.

2. В т. 4:

а) 1 вариант на т. 6б да отпадне.

б) 2 вариант на т. 6б да стане текст на §1, т. 6б.

3. В т. 5:

а) 1 вариант на т. 7 да отпадне.

б) 2 вариант на т. 7 да стане текст на §1, т. 7.

4. В т. 7:

а) 1 вариант на т. 14 да отпадне.

б) 2 вариант на т. 14 да стане текст на §1, т. 14.

31. Параграф 44 да се измени така:

„§ 44. Министърът на образованието и науката в срок до шест месеца от влизането в сила на този закон издава наредбите по чл. 9а, ал. 4, чл. 17б, ал. 4, чл. 32е, ал. 7 и чл. 40, ал. 10.“

32. Параграф 45 да се измени така:

„§ 45. В Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г., бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 36 и 74 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

а) Създава нова алинея 4 със следното съдържание:

“(4) Изключения по ал. 2 и ал. 3 се допускат в XI и XII клас за обучение във формата на обучение по чл. 31, ал.1, т. 9 от Закона за народната просвета, като този случай задължителните учебни часове не може да надвишават 40 часа за една учебна седмица.”

б) Сегашната ал. 4 става ал. 5.

2. В чл. 17 се правят следните допълнения:

а) в т. 1 накрая се добавя „а за професионалната подготовка – наименованието на учебните предмети или модули” ;

б) в т. 2 накрая се добавя „а за професионалната подготовка – наименованието на разпределението на учебните предмети или модули по класове”;

в) в т. 3 накрая се добавя „а за професионалната подготовка, когато обучението се осъществява по модули - годишния брой часове на изучаваните модули;”

3. В чл.18, ал. 2, в първото изречение след думите “за целия етап на обучение” се поставя запетая и се добавя текстът “с изключение на училищния учебен план за формата на обучение по чл.31, ал.1, т. 9, който определя разпределението на учебните часове по тях за XI и XII клас”.

33. Параграф 46 да се измени така:

„§ 46. В Закона за народната просвета (Обн. ДВ. бр. 86 от 1991г., 1996г., бр.36, бр. 124, бр.153 от 1998г.,бр.67, бр.68 от 1999г., бр.90, бр.95 от 2002 г., бр.29, бр.71, бр.86, бр.114 от 2003г., бр.40 от 2004 г., бр. 28, бр.94, бр.103, бр.105 от 2005 г., бр.41, бр.105 от 2006г., бр.113 от 2007 г., бр.50 от 2008 г., бр. 35, бр. 36, бр.74 от 2009г., бр.50, бр.78 от 2010г., бр.9, бр.23, бр.99 от 2011г., бр.102 от 2012 г., бр изм. бр.90 от 2013 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 31 се правят следните допълнения:

а) В ал. 1 се създава т. 9:

„9. обучение чрез работа“

б) Създава се ал. 3:

„ (3) Формата на обучение по ал. 1, т. 9 се организира при условия и по ред, определени в държавното образователно изискване по чл. 16, ал. 1 т. 6, за ученици, навършили 16 години, които се обучават за придобиване на професионална квалификация.“

2. В допълнителните разпоредби се създава § 3а:

„§ 3а. (1) Лицата, навършили 16 години, които са придобили документ за успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от Министерството на образованието и

науката в училище от системата на народната просвета, финансиран със средства от европейските структурни фондове, могат да бъдат записани в V клас и да продължат обучението си в прогимназиалния етап на училищното образование при условията и по реда на този закон.

(2) Лицата, навършили 16 години, които са придобили документ за успешно завършен курс за усвояване на учебното съдържание по учебни предмети, предвидени за V, VI или VII клас, организиран от Министерството на образованието и науката в училище от системата на народната просвета, финансиран със средства от европейските структурни фондове, могат да бъдат записани съответно в VI, VII или VIII клас и да продължат обучението си в прогимназиалния етап на училищното образование при условията и по реда на този закон.”

10 април 2014 год.

Народни представители:

Евдентина Богданова
Зоя Дорел
Киро Алексиев
Мико Богданов
Матина Георгиева